

Petra KŮRKOVÁ, *Patronát posledních Rožmberků (na příkladu Prachatic)*, České Budějovice 2018 (= bakalářská práce, Historický ústav, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 80 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

V kontextu výzkumů vlády posledních Rožmberků nepatří téma patronátu či širěji dějin náboženských poměrů na jejich dominiu k nijak frekventovaným. Přitom rozsáhlé území prošlo ve zmiňované době a zejména za vlády Petra Voka i následně po jeho smrti pozoruhodnými proměnami, které přes množství materiálových příspěvků postrádají moderní zpracování. Do značné míry je to způsobeno stavem dochované pramenné základny, která je k dispozici badateli, věnujícímu pozornost uvedenému tématu. Dobře dokumentovaných případů, jež by odhalily vzájemnou komunikaci aktérů z církevních i světského prostředí, kteří ovlivňovali lokální náboženské poměry, totiž pro předbělohorské prostředí není mnoho. Proto lze přivítat volbu tématu kvalifikační práce Petry Kůrkové, která se rozhodla věnovat Prachaticím, jejichž náboženského vývoje se stručně dotkli zejména Zikmund Winter v klasické práci o náboženském vývoji Čech v 15. a 16. věku, a nověji pak v několika drobných příspěvcích Václav Starý.

Ke zvolenému tématu studentka přistoupila vybavena dobrým přehledem po české literatuře, která věnovala pozornost různým konfesím, k nimž se ve zkoumaném období hlásilo obyvatelstvo českých zemí. Protože Petra Kůrková situaci v Prachaticích nevnímala izolovaně od vývoje náboženských poměrů v dalších městech na rožmberském dominiu, rozhodla se následně v kompilativně pojatých kapitolách popsat základní kontury konfesních poměrů v Českém Krumlově, Netolicích, Soběslavi a Třeboni. Přestože úroveň zpracování jednotlivých oddílů je odlišná, a to i v souvislosti se znalostí literatury (zejména v případě Soběslavi), poukázal uvedený výklad na některé obecné nedostatky, s nimiž se (nejen) v těchto městech potýkala farní správa ve druhé půli 16. a počátkem 17. věku. Zejména v pasážích věnovaných Českému Krumlovu a Soběslavi studentka naznačila změnu, kterou pro vývoj konfesních poměrů na dominiu měl nástup Petra Voka z Rožmberka a postoupení panství české komoře, resp. nástup Švamberků.

Výklad věnovaný Prachaticím otevírá stručná kapitola věnovaná vývoji města za rožmberské vlády. Následný výklad o náboženských poměrech studentka rozdělila do tří chronologicky navazujících, ovšem nestejně rozsáhlých částí, vymezených vládou Viléma z Rožmberka, Petra Voka a následně české komory. Spolu s duchovními, kteří působili na

prachatické faře, věnovala v první z nich pozornost šíření opravných náboženských myšlenek, k němuž v městě poblíž české zemské hranice, v němž žila početná skupina německy mluvícího obyvatelstva a které udržovalo bohaté obchodní styky s bavorským Podunajím, zcela jistě docházelo. Z projevů náboženského soužití ve vícekonfesní městské komunitě do pramenů pronikly zejména zprávy o různě motivovaných sporech mezi duchovními a měšťany či urozenými kolátory, případně mezi jednotlivými duchovními navzájem. Petra Kůrková se v těchto pasážích opírala hlavně o poznatky shromážděné Zikmundem Winterem, ovšem její výklad je na řadě míst hodně zkratkovitý. Vzhledem k tomu, že množství konfliktů mezi duchovními a jejich farníky bylo motivováno ekonomicky, věnovala studentka pozornost rovněž příjmům prachatických duchovních, zejména pak soupisu štolových poplatků z roku 1558. Jeho část má podobu „katalogu“ úkonů, z něhož si prachatičtí měšťané a další obyvatelé mohli vybírat při pořádání pohřbu. Pozoruhodný pramen, který studentka editovala v přílohách své práce, poskytuje cenné svědectví o průběhu tohoto rituálu, který měl reprezentační i komemorativní funkci. Za pozornost stojí ale také dodatek k soupisu, který svým apelem na náboženskou toleranci uvnitř městské komunity naznačuje problémy soužití vyznavačů více konfesí ve městě. Ty autorka následně doložila na příkladu dvou duchovních.

Již o poznání stručnější výklad věnovaný vládě Petra Voka autorka opřela zejména o rozbor dvou kostelních účtů z let 1589 a 1599, které jí umožnily poznat ekonomických provoz fary, k lepší interpretaci by ale byla nutná jejich komparace s obdobnými prameny. Rozmach nekatolických konfesí pokračoval ve městě i po jeho prodeji české komoře, kdy ani zásahy pražského arcibiskupa neměly šanci zvrátit nepříznivé poměry na prachatické faře.

Předkládaná bakalářská práce představuje zajímavý vhled do náboženských poměrů na jedné z mnoha far rožmberského patronátu. Výklad Petry Kůrkové považuji za nejlepší tam, kde se opírá o analýzu pramenů. Naopak v pasážích vycházejících ze starší literatury mohla studentka věnovat více jejich interpretaci. K té by jí napomohla zejména důkladnější práce s literaturou uvedenou v úvodní obsáhlé kapitole. Výklad o situaci v Prachaticích by tak mohla lépe propojit nejen s poměry na rožmberském dominiu, ale i s náboženským vývojem v Království českém. Vzhledem k tomu navrhuji předkládanou bakalářskou práci Petry Kůrkové hodnotit již jako **velmi dobrou**.

Doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Jindřichův Hradec, 20. leden 2019